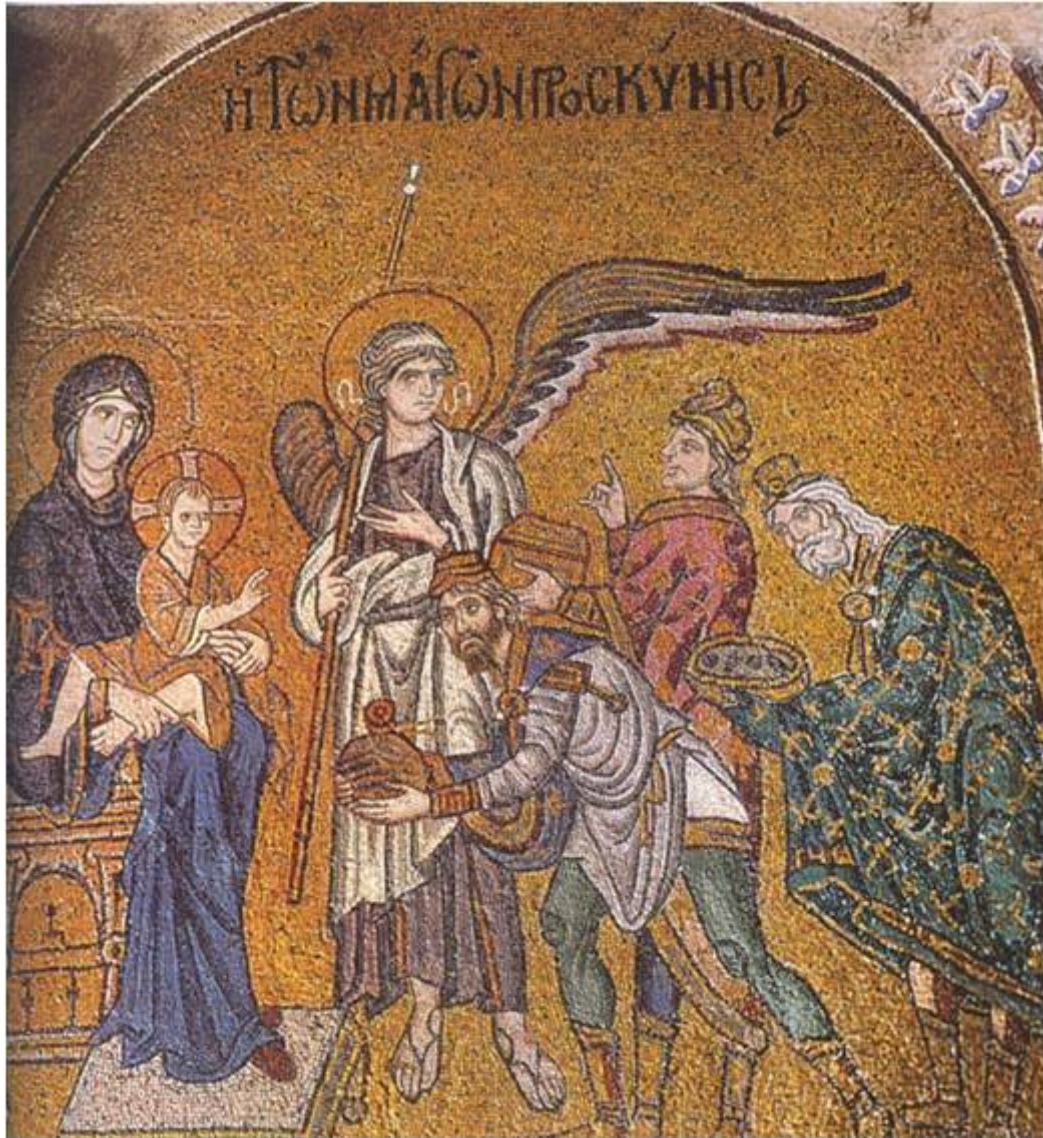
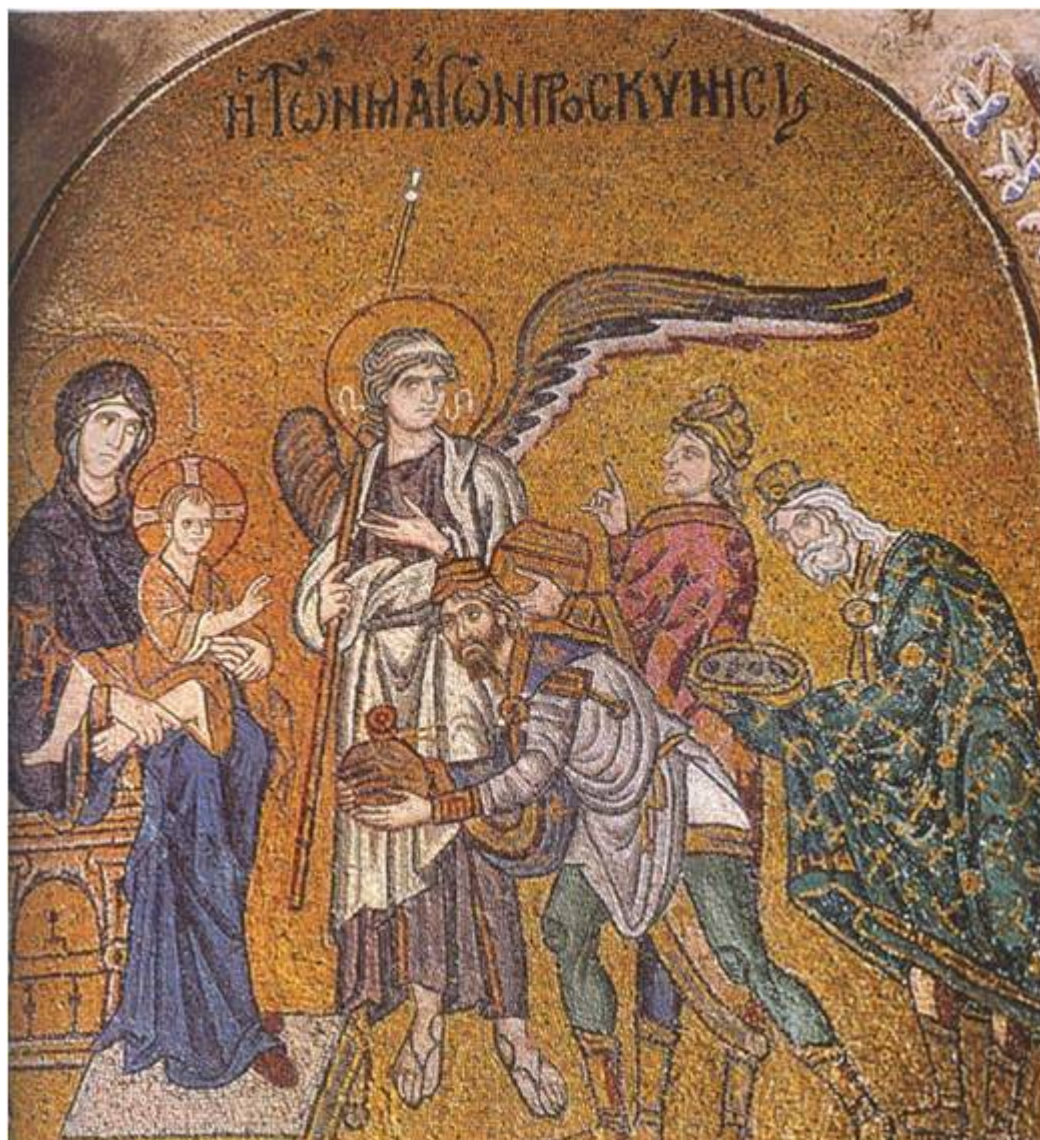

Ο Θεάνθρωπος Χριστός έλυσε το πρόβλημα του Θεού και του ανθρώπου κατά τρόπον τέλειο (Γέροντας Ιωσήφ Βατοπαιδινός († 2009))

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Συνέχεια προηγούμενου άρθρου: <http://www.pemptousia.gr/?p=104075>]

Δυστυχώς ο άνθρωπος δεν παρέμεινε σταθερός στη θεοειδή πορεία του, αλλά εξέπεσε. Έτσι άρχισε το τρομακτικό μαρτύριο του κατρακυλίσματός του στους σκοτεινούς λαβυρίνθους του θανάτου και της φθοράς. Αν και δημιουργήθηκε προικισμένος με θεοειδείς δυνάμεις και με ροπή προς την θεία τελειότητα, δεν ήταν δυνατό να τελειοποιηθεί μόνος του, χωρίς την παρουσία της Χάριτος. Αυτό ακριβώς υπήρξε το βασικό σφάλμα του που προκάλεσε την πτώση του, γιατί θέλησε μόνος του να βαδίζει προς την τελείωσή του, να μπει στα μυστήρια του κόσμου και της ζωής με τις δικές του μόνο γνώσεις και δυνάμεις.

Αυτό μας οδηγεί στη θλιβερή διαπίστωση μιάς διπλής πτώσεως του ανθρώπου: επανάσταση κατά του Θεού και επανάσταση κατά του εαυτού του. Πράγματι, επαναστάτησε όχι μόνον εναντίον του Θεού, αλλά και εναντίον των δικών του πνευματικών και λογικών δυνάμεων και εφέσεων που τον χαρακτήριζαν. Βγήκε από τους ορίζοντες του άπειρου, του αιώνιου, του θείου, και κλείστηκε στο κλουβί των φτωχών του αισθήσεων. Η αυτοκτόνος αυτή επανάσταση ήταν η πρώτη κακή αρχή

που ολοκλήρωσε όλη την καταστροφή. Μ' αυτό τον τρόπο ο άνθρωπος έδιωξε από μέσα του τον Θεό, από τη συνείδησή του, από τη σκέψη του, από τη θέση του, και έμεινε στη γυμνή ανθρώπινη φύση του, στον «χομινισμό» του, για να φθάσει με συνέπεια στο τέρμα, στον άθεο ουμανισμό από τον οποίο ξεκινούν και τελειώνουν όλα όσα καταστρέφουν την ανθρώπινη προσωπικότητα.

Τι είναι όμως αυτός ο άθεος ουμανισμός; Ουμανισμός, είναι ο ανθρωπισμός, η κατά άνθρωπον φιλοσοφία και γνώση· είναι ό,τι ο ψυχικός —κατά τον Απ. Παύλον— άνθρωπος μπορεί να συλλάβει και περιγράψει, σύμφωνα με τη γνώση και τα κριτήρια του νου, του μη εν Χριστώ αναγεννημένου ανθρώπου. Είναι ο παγανισμός αναστημένος, η αρχαία ειδωλολατρεία υπό νέα μορφή. Είναι με λίγα λόγια, στην ουσία του, έκφραση του παλαιού ανθρώπου της φθοράς, που δεν είναι απαλλαγμένος από το θάνατο και την αμαρτία (Ρωμ. ζ' 24).

Εν ονόματι ενός τέτοιου αυτόνομου ουμανισμού, ο άνθρωπος απέβαλε κι έδιωξε μακριά του τον Θεό κι έμεινε μόνος με τον εαυτό του και για τον εαυτό του. Διακήρυξε τον εαυτό του ως το μέτρον πάντων και, κατά συνέπεια, σαν την υπέρτατη αξία. Δεν είναι βέβαια σύγχρονο κατασκεύασμα το ουμανιστικό τούτο δόγμα· ήταν η πρώτη πλάνη του ανθρώπου της πτώσεως αφού αποκόπηκε από την πηγή του θείου φωτισμού και της ζωής.

Τις νοσταλγικές εφέσεις του ανθρώπινου πνεύματος προς τον Θεό διέστρεψε ο διάβολος με τις δικές του απάτες σε τέτοιο σημείο, ώστε να λατρεύεται αυτός αντί του Θεού, με τα πολυάριθμα συστήματα της ειδωλολατρείας. Όταν δε με τη σάρκωση του Θεού Λόγου δόθηκε στους ανθρώπους η δυνατότητα αληθινής θεογνωσίας και αποκαλύφθηκε η διαβολική απάτη σ' όλη της την έκταση, αυτό δεν απαθάρρυνε τον πονηρό, αλλά με αυξημένη ένταση άρχισε αδιάκοπο αγώνα για να μην αφήσει τον άνθρωπο να επανεύρει το δρόμο του, να επανεύρει τη ζωή. Σ' αυτήν ακριβώς τη λύσσα του διαβόλου αναφέρεται και ο Ιωάννης στην Αποκάλυψη, όταν λέει· «αλίμονό σας, γη και θάλασσα, γιατί σ' εσάς ο διάβολος κατέβηκε έχοντας θυμό μεγάλο, ξέροντας πως λίγος καιρός του απομένει»(ιβ' 12).

Αν και δεν βρίσκει κανείς «τάξη στην αταξία», κατά το φιλοσοφικό λόγιο, εν τούτοις στον αγώνα του ο διάβολος κατά των ανθρώπων έχει κάποια μέθοδο: τους διαιρεί, μπορεί να πει κανείς, σε τρεις κατηγορίες, αναλόγως των φυσικών χαρακτηριστικών τους.

Στην πρώτη περιλαμβάνει τους ευφυέστερους, τους λογικότερους. Σ' αυτούς επιδιώκει να ερεθίζει τον εγωισμό, την φιλαρέσκεια, τον ατομισμό· όταν το

επιτύχει, τους αφαιρεί την ενέργεια της πίστεως, η οποία βρίσκεται φυσιολογικά στη φύση των λογικών όντων. Έτσι οι άνθρωποι αυτοί, όταν ο διάβολος επιτύχει, οδηγούμενοι από την υπερβολική πεποίθηση στη λογική τους δημιουργούν διάφορες θεωρίες και φιλοσοφίες, επιτυγχάνουν ανακαλύψεις, εφευρέσεις και άλλα επιτεύγματα που, δυστυχώς, αντί να τους οδηγήσουν στον Θεό, τους στηρίζουν στην απιστία τους.

Στη δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τους πιο μετριοπαθείς κατά τον χαρακτήρα, που υπακούουν στους νόμους της πίστεως και δεν παραδέχονται καμιά μορφή απιστίας. Από αυτούς ο διάβολος δεν επιδιώκει να αφαιρέσει την πίστη, αλλά προσπαθεί να νοθεύσει στη συνείδησή τους το περιεχόμενό της, να τους οδηγήσει σε πλάνη και έτσι να τους απομακρύνει με άλλο τρόπο από τον Θεό. Εδώ είναι η άβυσσος των «βαθέων του σατανά» (Αποκ. β' 24) με τις ακατονόμαστες πλάνες και αιρέσεις που δημιούργησε και συνεχώς δημιουργεί, ώστε να οδηγεί στην απώλεια όσους δεν μπορεί να κρατήσει στην απιστία.

Στην τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει τους αδιάφορους, τους δυσκίνητους στις πνευματικές ασχολίες, τους φιλήδονους, που έχουν σαν κανόνα ζωής τους τις τέρψεις των αισθήσεων, κατά το «φάγωμεν, πίνωμεν, γιατί αύριο θα πεθάνουμε».

Βέβαια η σκιαγραφία αυτή της διαιρέσεως των ανθρώπων αναλόγως της μεθόδου ενεργείας του σατανά δεν αποτελεί μόνιμο και απόλυτο κανόνα. Ο στόχος του διαβόλου είναι η καταστροφή του ανθρώπου με οποιονδήποτε τρόπο, γι' αυτό μεταχειρίζεται όλους τους τρόπους: όταν αποτύχει με τον ένα, μεταχειρίζεται άλλον και άλλον. Πολέμησε τον ίδιο τον Χριστό, πολέμησε το έργο Του, πολέμησε και πολεμά την Εκκλησία Του. Δεν θέλει, ο ανθρωποκτόνος, τον Θεό με τον άνθρωπο, δεν θέλει τον Θεό με την κτίση του. Όλος του ο αγώνας είναι να εκδιώξει τον Χριστό μακριά από τον άνθρωπο. Έτσι, μετά τον «χειμώνα» των διωγμών, όταν ανέτειλε η άνοιξη της ελευθερίας για την Εκκλησία, άρχισε τον πιο λυσσώδη πόλεμο κατά του Χριστού. Αφού βρήκε αντάξιο του Θεοκτόνου Ιούδα όργανο στο πρόσωπο του Αρείου, ζήτησε δι' αυτού να καταργήσει τον Θεάνθρωπο Χριστό: «Δεν είναι Θεός ο Χριστός· δεν έχει προαιώνια ύπαρξη, διότι ήταν κάποτε καιρός που δεν υπήρξε· δεν είναι ομοούσιος με τον Πατέρα· δεν είναι παρά ένα τελειοποιημένο κτίσμα», διακήρυττε με το στόμα του Αρείου!

Καμιά άλλη αίρεση, καμιά τρικυμία, καμιά συμφορά δεν ταλαιπώρησε την Εκκλησία του Χριστού σε έκταση και χρόνο, όσο ο αρειανισμός. Δεν έπαυσε και μετά την ήττα της (στην Α' Οικουμ. Σύνοδο) η φοβερή αυτή μάστιγα να απειλεί την Εκκλησία, γιατί και σήμερα ακόμη ζει και συνεχίζεται με διαφορετικά προσωπεία. Η αίρεση αυτή καταργεί τον ίδιο τον Χριστιανισμό. Πράγματι, εάν ο Χριστός δεν είναι Θεός, τότε τί τη θέλουμε τη ζωή οι άνθρωποι; Όλα είναι ένα ψέμα. Τί μας

χρειάζεται η λογική, η σκέψη, η νοσταλγία, ο πόθος, η ενέργεια, η συνείδηση; Τίποτε δεν μένει παρά το συμπέρασμα ότι ο κόσμος αυτός είναι ένα θέατρο σκιών, φωνές άναρθρες που διαλαλούν ένα μεγάλο ψέμα. Από πού όμως έχει τη ρίζα του ο αρειανισμός; Αφετηρία του είναι ο ορθολογισμός, ο απολυτοποιημένος ανθρώπινος νους του ουμανισμού όπου τα πάντα κρίνονται με ανθρώπινα κριτήρια, ο παλαιός αριστοτελισμός (γι' αυτό και κάποιος χαρακτήρισε τον Αριστοτέλη σαν τον Επίσκοπο των αρειανών). Αφού τα πάντα μετρά ο άνθρωπος με τους κανόνες της ανθρώπινης φιλοσοφίας, θέλησε να περάσει από τα ίδια κριτήρια και τον υπέρ φύσιν Θεάνθρωπο.

Όλες οι αιρέσεις σ' ένα σκοπό αποβλέπουν· στο να εκσαρκώνουν τον Θεάνθρωπο. Να εκδιώξουν τον Θεόν από τη γη, από τον άνθρωπο, από τα πλάσματά του. Από τον παλαιό αρειανισμό του Αρείου έως τον σημερινό του Πάπα και των Προτεσταντών, κερδίζει ο διάβολος τα ίδια οφέλη, γιατί και ο πρώτος και ο τελευταίος ουσιαστικά αρνούνται την πραγματική παρουσία του Θεού στην κτίση. Αυτό είναι υπερβολή αν σκεφθεί κανείς ότι με την απολυτοποίηση της Παπικής ιδιότητας ο Θεός έχει διά παντός εξορισθεί στον ουρανό· κάτι ανάλογο —έστω και με αντίστροφο τρόπο— συμβαίνει και στον Προτεσταντισμό, όπου το κάθε άτομο απολυτοποιείται και αποβαίνει ένας μικρός Πάπας. Ας μη ξεχνούμε επίσης και το ότι για τους Δυτικούς γενικά η θεία Χάρη (δηλ, οι άκτιστες θείες ενέργειες με τις οποίες ο Θεός βρίσκεται πραγματικά παρών μέσα στην κτίση), δεν είναι θεία και άκτιστη, αλλά πεπερασμένη και κτιστή. Η συνέπεια είναι προφανής: ο Θεός —κατ' αυτούς—δεν έρχεται ποτέ σε άμεση επαφή και ένωση με τα κτίσματά του, αλλά επικοινωνεί με αυτά διά μέσου κτιστών μέσων.

Παρ' όλη όμως την άρνηση και την αποστασία του από τον Θεό, ο άνθρωπος δεν απέβαλε εντελώς τον Θεοειδή χαρακτήρα του, γι' αυτό και παραμένουν μέσα του η νοσταλγία της γνώσεως, του απείρου, της αιωνιότητας. Έτσι, μπορεί να πεί κανείς ότι η υπαρξιακή αγωνία, που υπάρχει στο βάθος της ύπαρξης κάθε ανθρώπου, είναι ουσιαστικά αναζήτηση του Θεανθρώπου. Η φανέρωση του Θεανθρώπου Χριστού στον κόσμο ήταν απόλυτα λογική και φυσική και δίκαιη, γιατί αποτελούσε την ουσιαστική προσδοκία της ανθρώπινης φύσης (οντολογικά, ψυχολογικά και ιστορικά). Μόνον αυτός, σαν Θεάνθρωπος, μπορεί να ικανοποιήσει όλες τις εφέσεις, τους πόθους και τη δίψα της θεοειδούς ανθρώπινης ψυχής. Με τον Θεάνθρωπο Χριστό αποσαφηνίζεται το μέγιστο πρόβλημα του πανανθρώπινου προορισμού, ικανοποιούνται οι οντολογικές και μεταφυσικές απαιτήσεις του ανθρώπου, η κοπιώδης έρευνα του οποίου στρέφεται πλέον «στο ένα, το οποίο μόνο χρειάζεται» (Λουκ. ι' 42). Ο Θεάνθρωπος Χριστός έλυσε το πρόβλημα του

Θεού και του ανθρώπου κατά τρόπον τέλειο, φυσικό και λογικό. Μας φανέρωσε στον εαυτό του τον Θεό σ' όλη την πραγματικότητά του, στην τέλεια ένωσή του με τον άνθρωπο, κι έτσι μας αποκάλυψε την απόλυτη αλήθεια, το απόλυτο αγαθό, την απόλυτη δικαιοσύνη, την απόλυτη αγάπη και σοφία, την αιώνια ζωή, οδηγώντας τον άνθρωπο στην αγιότητα, στην αθανασία, στην τελειότητα. Με την ενσάρκωση του Θεού Λόγου εισήλθε στην ανθρώπινη φύση η υπερτέλεια θεία σοφία και αγάπη, ο υπερτέλειος θείος νους, οι υπερβατικές θείες ιδιότητες, γιατί είναι συγγενείς με την ουσία της θεοειδούς μας ψυχής. Γι' αυτό λοιπόν ο Θεάνθρωπος, και μόνον Αυτός, μπορεί και πρέπει να αποτελεί το κέντρο και το μέτρο των πάντων στον ανθρώπινο κόσμο.

Συνεχίζεται....

Πηγή: vatopedi.gr